

מגילה ד

דין 2: ואמר רבי יהושע בן לוי: כרך שישב ולבסוף הוקף - נדון ככפר.

הסבר: מאי טעמא - דכתיב (ויקרא כ"ה) **וא"ש כ' ימכר בית מושב ע"י חומה** - שהוקף ולבסוף ישב, ולא שישב ולבסוף הוקף.

דין 3: ואמר רבי יהושע בן לוי: כרך שאין בו עשרה בטלנין - נדון ככפר.

קושי: מאי קא משמע לך? תנינא: **איזו היא עיר גדולה - כל שיש בה עשרה בטלנין, פחות**

מכאן - הרי זה כפר.

תירוץ: כרך (שיותר גדולה מעיר) איצטריך ליה, אף על גב דמיקלעי ליה מעלמא.

דין 4: אמר רבי יהושע בן לוי: כרך שחרב ולבסוף ישב - נדון ככרך.

הסבר במה מדובר: מאי חרב?

אילימא ~~חרב חומותי~~, ישב - אין, לא ישב - לא? אלא: מאי חרב - שחרב מעשרה בטלנין.

והא תניא, **רבי אליעזר בר יוסי אומר**: (ויקרא כ"ה)

אשר צוא חומה - אף על פי שאין לו עכשיו, והיה לו קודם לכן

דין 5: ואמר רבי יהושע בן לוי: לוד ואונו וגיא החרשים מוקפות חומה מימות יהושע בן נון הוו.

קושי: והני יהושע בננח? והא אלפעל בננח, דכתיב (דברי הימים א' ח') **ובני אֵלֶּפֶּחַ עֹמֵר**

ומשעם ושמר הוא כנה את אלו ואת אלה ובעתה.

קושי נגד הקושי: ולטעמך, אסא בננהי, דכתיב (דברי הימים ב' י"ד) **וַיִּכַּן**

ערי מצורה ב'הורה

תירוץ לשתי הקושיות: אמר רבי אלעזר: הני מוקפות חומה מימות יהושע בן נון הוו, חרוב

בימי פילגש בגבעה ואתא אלפעל בננהי, הדור אינפול - אתא אסא שפצינהו.

חיזוק לתירוץ: דיקא נמי, דכתיב (דברי הימים ב' י"ד) **ו'אמר ד'הוזה נכנע את הערים**

האצה - מכלל דערים הוו מעיקרא, שמע מינה.

דין 6: ואמר רבי יהושע בן לוי: נשים חייבות במקרא מגילה, שאף הן היו באותו הנס.

דין 7: ואמר רבי יהושע בן לוי: פורים שחל להיות בשבת - שואלין ודורשין בענינו של יום.

קושי: מאי אריא פורים? אפילו יום טוב נמי, דתניא: **משה תיקן להם לישראל שיהו שואלין**

ודורשין בענינו של יום: הלכות פסח בפסח, הלכות עצרת בעצרת והלכות חג בחג.

תירוץ: פורים איצטריכא ליה. מהו דתימא: נגזור משום דרבה, קא משמע לן.

דין 8: ואמר רבי יהושע בן לוי: חייב אדם לקרות את המגילה בלילה ולשנותה ביום, שנאמר (תהלים

(כ"ב) אלהי אקרא יומם ולא תענה ולילה ולא בומיה י'.

הבנה מוטעה בהלכה: סבור מינה: למקרייה בליליא, ולמיתנא מתניתין דידה ביממא.

הבנה נכונה : אמר להו רבי ירמיה : לדידי מיפרשא לי מיניה דרבי חייא בר אבא : כגון דאמרי

אינשי : אעבור פרשתא דא ואתנייה.

חיזוק לדין: איתמר נמי, אמר רבי חלבו אמר עולא ביראה: חייב אדם לקרות את המגילה

בלילה ולשנותה ביום, שנאמר (תהלים ל') **צִמְעוּ יַמְרוֹק וְאֵא יָבֵא ה' אֵלֵה' צְעוּצִים אֹהֶב.**

אלא שהכפרים מקדימין ליום הכניסה.

הסבר: אמר רבי חנינא: חכמים הקילו על הכפרים להיות מקדימין ליום הכניסה כדי שיספקו מים

ומזון לאחיהם שבכרכין.

קושי 1: למימרא דתקנתא דכרכין הוי? והתנן: **חל להיות בשני - כפרים ועיירות גדולות קורין**

בו ביום, ואם איתא - ליקדמו ליום הכניסה!

תירוץ: הוו להו עשרה, ועשרה לא תקינו רבנן.

קושי 2: תא שמע: **חל להיות בחמישי - כפרים ועיירות גדולות קורין בו ביום.** ואם איתא -

ליקדמו ליום הכניסה, דאחד עשר הוא!

תירוץ: מיום הכניסה ליום הכניסה לא דחין.

קושי 3: תא שמע, **אמר רבי יהודה: אימתי - במקום שנכנסים בשני ובחמישי, אבל מקום**

שאינ נכנסים בשני ובחמישי - אין קורין אותה אלא בזמנה. ואי סלקא דעתך תקנתא דכרכין

היא - משום דאין נכנסים בשני ובחמישי מפסדי להו לכרכין?

הסבר אחר: לא תימא כדי שיספקו מים ומזון, אלא אימא: מפני שמספקים מים ומזון לאחיהם

שבכרכין.

כיצד חל להיות בשני בשבת כפרים ועיירות גדולות קורין בו ביום וכו',
שאלה: מאי שנא רישא דנקט סידורא דירחא, ומאי שנא סיפא דנקט סידורא דיומי?
תשובה: אידי דמיתהפכי ליה נקט סידורא דיומי.

חל להיות בערב שבת כפרים מקדימים ליום הכניסה ועיירות גדולות ומוקפות חומה קורין בו ביום
שאלה: מתניתין מני?
תשובה: אי רבי, אי רבי יוסי.

מאי רבי	מאי רבי יוסי
חל להיות בערב שבת - כפרים ועיירות גדולות מקדימין ליום הכניסה, ומוקפין חומה קורין בו ביום.	חל להיות בערב שבת - מוקפין וכפרים מקדימין ליום הכניסה, ועיירות גדולות קורין בו ביום
מאי טעמא דכתיב ככל שנה ושנה , מה כל שנה ושנה עיירות קודמות למוקפין - אף כאן עיירות קודמות למוקפין. קושי: ואימא: ככל שנה ושנה , מה כל שנה ושנה אין נדחין עיירות ממוקפין - אף כאן נמי עיירות קודמות למוקפין! תירוץ: שאני הכא דלא אפשר	דכתיב ככל שנה ושנה , מה כל שנה ושנה עיירות בארבעה עשר, וזמנו של זה לא זמנו של זה - אף כאן עיירות בארבעה עשר, וזמנו של זה לא זמנו של זה. קושי: ואימא: ככל שנה ושנה , מה כל שנה ושנה אין מוקפין לעיירות - אף כאן אין מוקפין לעיירות! תירוץ: שאני הכא דלא אפשר

קושי על רבי: וסבר רבי עיירות לא דחינן ליום הכניסה? והתניא: **חל להיות בשבת - כפרים מקדימין ליום הכניסה, ועיירות גדולות קורין בערב שבת ומוקפות חומה למחר.** רבי אומר: אומר אני, הואיל ונדחו עיירות ממוקמן - ידחו ליום הכניסה!
תירוץ: הכי השתא? התם - זמנם שבת היא, והואיל דנדחו - ידחו. והכא, זמנם ערב שבת.

שאלה: כמאן אזלא הא דאמר רבי חלבו אמר רב הונא: פורים שחל להיות בשבת הכל נדחין ליום הכניסה.

קושי: הכל נדחין סלקא דעתך? והא איכא מוקפין דעבדי למחר!
תירוץ: אלא כל הנדחה - ידחה ליום הכניסה.
תשובה: כמאן - כרבי.

שאלה: דכולי עלמא מיהא מגילה בשבת לא קרינן, מאי טעמא?
תשובה 1: אמר רבה: הכל חייבין בקריאת מגילה, ואין הכל בקיאים במקרא מגילה, גזירה שמא יטלנה בידו וילך אצל בקי ללמוד, ויעבירנה ארבע אמות ברשות הרבים. והיינו טעמא דשופר, והיינו טעמא דלולב.

תשובה 2: רב יוסף אמר: מפני שעניהן של עניים נשואות במקרא מגילה.

חיזוק מברייטא: תניא נמי הכי: **אף על פי שאמרו כפרים מקדימין ליום הכניסה - גובין בו ביום, ומחלקין בו ביום.**

קושי על הברייטא: **אף על פי שאמרו:** אדרבה, משום דאמרו הוא!
תירוץ: אלא: הואיל ואמרו שכפרים מקדימין ליום הכניסה - גובין בו ביום ומחלקין בו ביום, מפני שעניהם של עניים נשואות במקרא מגילה.